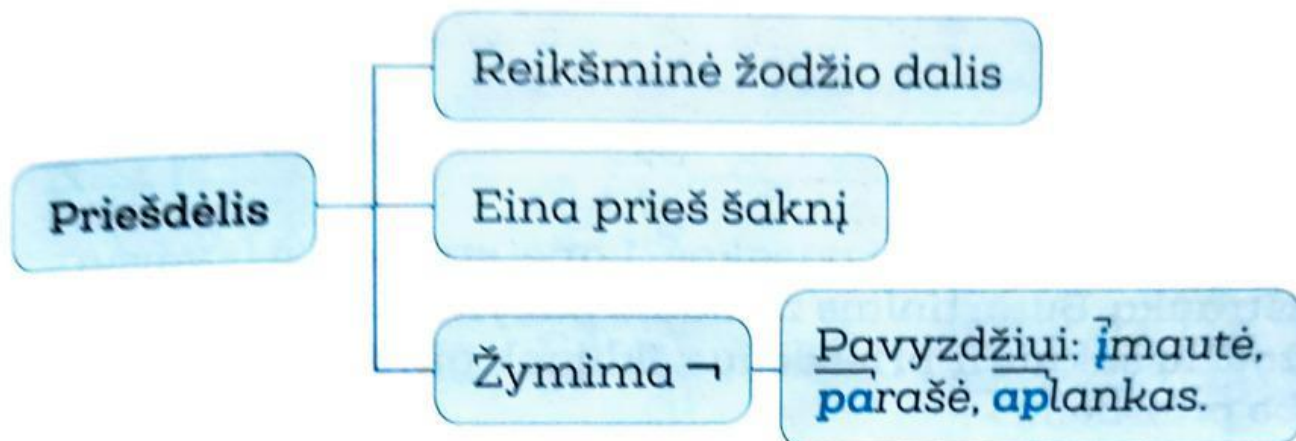

V. ŽODŽIŲ PRIEŠDĖLIŲ RAŠYBA

Priešdėlio nustatymas

- 1 Remdamasis schema baik rašyti taisyklę.

Priešdėlis yra _____ dalis.

Jis eina prieš _____. Priešdėlį žymime sutartiniu ženklu _____. Pavyzdžiui, pasiūvo, įsiūvo, _____.

- 2 Perskaityk giminiškų žodžių poras. Pabrauk žodžius su priešdėliais. Priešdėlius pažymėk sutartiniu ženklu (¬).

Parėjo –ėjo.

Metė –įmetė.

Išskrido – skrido.

Nešė –įnešė.

Atbėgo – bėgo.

Rašė – užrašė.

Tarė – aptarė.

3 Atskirk žodžius ir juos nurašyk. Priešdėlius pažymėk sutartiniu ženklu (¬).

Subėgoparjojoatnešėapgavonunešėužmetė.

4 Perskaityk lietuvių pasakos „Lapė, strazdelis ir varna“ ištrauką. Sutartiniais ženklais pažymėk pabrauktų žodžių šaknis ir priešdėlius. Įklijuok giminiškus žodžius be priešdėlių.

Vidury miško, eglė susikrovė strazdelis sau gūžtelę ir sudėjo penkis kiaušinėlius, ir iš jų išperėjo penkis strazdžiukus.

Strazdelis išmetė vieną vaikelį, lapė sugriebė ir nusinešė. Paskui atbėgo ir vėl pradėjo gąsdinti strazdelį, ir jis išmetė jai kitą vaikelį.

5 Perskaityk giminiškų žodžių poras. Sutartiniu ženklu (¬) pažymėk priešdėlius. Nurašyk žodžius su nosinėmis raidėmis priešdėliuose.

Sąrašas – surašė.

Sąsiuvinis – susiuvo.

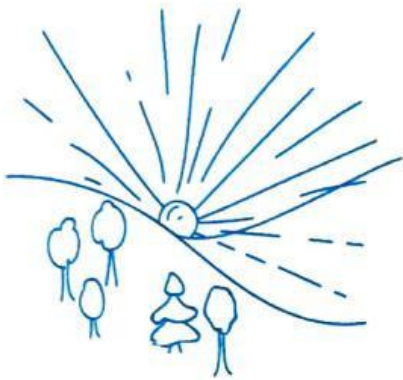
Sąlyga – sulygo.

Įrašas – surašė.

Įlanka – sulenkė.

Įdomus – sudominti.

- 6 Mįslėse sutartiniais ženklais pažymėk pabrauktų žodžių šaknis, galūnes ir priešdėlius. Skliaustuose parašyk giminišką žodį be priešdėlio. Rodyklėmis sujunk mįslę ir nupieštą jos atsakymą.

Aukso lenta praskilo (_____), visas svietas* sukilo (_____).

Be kojų, be sparnų į medį įskrido (_____).

Pilnas tvartas raudonų arklių, vienas juodas išsoko (_____) ir visus suspardė (_____).

- 7 Patarlėse įrašyk tinkamus žodžius su priešdėliais (įkrisi, išveda, užauga, privers, užkliudė, nekainuoja).

Nekišk piršto tarp durų – _____.

Nekask duobės kitam, nes pats _____.

Mandagumas nieko _____,
o viską perka.

Mažas grūdas dideliu medžiu _____
_____ širšių lizdą.

Blogi draugai ir gerą _____ iš kelio.

*Svietas (senoji svetimybė) – pasaulis.

Priešdėlių rašyba

- 1 Sudaryk žodžių, pridėdamas tinkamų priešdėlių **iš-**, **į-**, **už-**, **at-**, **ap-**. Žodžius užrašyk.

Dainavo – _____
Grėžė – _____
Drįso – _____
Sakė – _____
Tęsė – _____
Suko – _____

- 2 Sudaryk giminiškų žodžių, pridėdamas priešdėlius **į-**, **iš-**. Žodžius užrašyk.

Nešė – _____, _____
Vežė – _____, _____
Sakė – _____, _____
Šliaužė – _____, _____

- 3 Sudaryk žodžius iš pateiktų reikšminių žodžio dalių.

Pavyzdžiui: už + trauk + iau → užtraukiau.

Už + valg + ome → _____
Už + tar + ėme → _____
Iš + deg + ei → _____
Už + kand + u → _____
Iš + drįs + ote → _____
Iš + grėž + ei → _____

4 Patarlėse įrašyk praleistas raides. Nurašyk žodžius su priešdėliais.

Upės neu__ tvenksi, jūros nei__ semsi. __ eško kaip
nusk__ sta avis savo vilnų. Ilgam užte__ s ir mažo,
jei su saiku! Ir akmuo vietoj g__ lėdamas apž__ lia.
Lengva pam__ sti, bet sunk__ atrasti. __ žia kaip
b__ tės avily. Užkli__ dė širšių l__ zdą.

5 Mįslėse įrašyk praleistas priešdėlių priebalses š, ž.
Sutartiniu ženklu (¬) pažymėk priešdėlius.
Įmink mįsles ir įrašyk atsakymus (pirštai ir dantys;
langas; naktis; melas; apynys; akys; mėnulis).

Be rankų, be kojų ant karties u__ lipa. _____

Dešimt dirba, o ką u__ dirba, trisdešimt du suvalgo.

Dieną ir naktį i__ plėtęs akis. _____

Aklas pamatė, kurčias i__ girdo, nebylys pasakė.

Dviem pupom visus laukus u__ sėja. _____

Vidury dvaro i__ kilusi aukso lėkštė karo. _____

Močė* juoda skara užsigobė, visiems šviesą u__ grobė.

*Močė – močia, motina.

- 6 Perskaityk Vytauto Tamulaičio pasakos „Svirplio muzikanto kelionės“ ištrauką. Įklijuok pabrauktų žodžių giminiškus žodžius be priešdėlių. Parašyk, kas nupiešta.

– O kas yra gyvenimas? – nedrąsiai
paklausė puoduko ąselė, įkritusi
 į plyšį.

– Vaje, kokia tu nelaiminga , kad to
nežinai ! – sušuko svirplys. – Gyventi – tai
reiškia būti kam nors naudingam šioje žemėje.

– Ačiū, dabar aš suprantu, – atsakė
puoduko ąselė labai nuliūdusi. – Kai puodukas nukrito
nuo stalo žemėn ir kai aš nudužau , niekam
manęs nereikia . Kaip tai liūdna sužinoti
, kad jau nebegyveni...

- 7 Sudaryk giminiškų žodžių, pridėdamas priešdėlius už-, ap-. Žodžius užrašyk.

Kalbėjo – _____,
Lipo – _____,
Žėlė – _____,
Degė – _____.

8 Nurašyk žodžius su priešdėliu **už-**. Sutartiniais ženklais pažymėk šaknis, galūnes ir priešdėlius.

Užbraukė liniją, piktai atsakė, pernešė stalą, užžėlė žolę, užbūrė princesę, žalia usnis, panešė kuprinę, užgavo širdį, užsakė knygą, užtęsė pamoką, įsegė į plaukus, užsegė sagą.

9 Nurašyk žodžius su priešdėliu **iš-**. Sutartiniais ženklais pažymėk šaknis, galūnes ir priešdėlius.

Išėjo iš namų, užėjo į butą, išsoko iš krūmų, perbėgo gatvę, išgarsino mokyklą, negrižo į kiemą, išgręžė skylę, parašė draugui, išskyrė draugus, išstūmė į gatvę, padovanojo knygą, išskalbė uniformą.

10 Parašyk pateiktų žodžių reikšmines dalis.

Pavyzdžiui: uždengė → už + deng + ė.

Užsakė →

Iššovė →

Išgręžė →

Nedrįso →

Nutęsė →

Išsiurbė →